

**ZAVOD ZA PLANIRANJE RAZVOJA
KANTONA SARAJEVO**

**INFORMACIJA
O INVESTICIJAMA U PERIODU 2009-2015. GODINE PO KANTONIMA
U FEDERACIJI BIH**

Direktor:

Hamdija Efendić, dipl.ing.građ.

Sarajevo, januar/siječanj 2017. godine

ZAVOD ZA PLANIRANJE RAZVOJA KANTONA SARAJEVO
www.zavodzpr-sa.ba

Direktor:
Hamdija Efendić, dipl.ing.građ.

Koordinacija i obrada:
SEKTOR ZA PLANIRANJE DRUŠTVENO-EKONOMSKOG RAZVOJA
e-mail: ecc_sektor@zavodzpr-sa.ba

Pomoćnik direktora za planiranje društveno ekonomskog razvoja:
mr. sc. Maida Fetahagić

Šef službe za upravljanje i koordinaciju sredstava za razvoj KS:
Ermina Čatić, dipl. ecc.

Šef službe za istraživanje i razvoj:
Emina Kašmo, dipl.ecc.

Priprema i obrada:
Amsal Sobo, dipl.ecc
Nihada Smajić, ecc.
Edin Trgo, IT

Sadržaj

Uvodne napomene.....	4
I. ISPLATE ZA INVESTICIJE PO KANTONIMA U FEDERACIJI BiH.....	5
1. <i>Isplate za investicije u periodu 2009-2015. godine</i>	5
2. <i>Isplate za investicije u 2015. godini</i>	8
3. <i>Isplate investicija prema Klasifikaciji djelatnosti BiH 2010.</i>	10
II. OSTVARENE INVESTICIJE PO KANTONIMA U FEDERACIJI BiH.....	14
1. <i>Ostvarene investicije u periodu 2009–2015. godine</i>	14
2. <i>Ostvarene investicije u 2015. godini</i>	16
3. <i>Ostvarene investicije u nova stalna sredstva prema Klasifikaciji djelatnosti BiH 2010.</i>	20
4. <i>Ostvarene investicije-izvedeni pokazatelji.</i>	24
Rezime	25

Uvodne napomene

Informacija ima za cilj da da globalni osvrt na ukupne isplate za investicije i ostvarene investicije u nova stalna sredstva po kantonima u Federaciji BiH (FBiH), sa akcentom na Kanton Sarajevo.

Informacija pored uvodnih napomena i rezimea, sadrži dva dijela.

U prvom dijelu daju se ukupne isplate za investicije za period 2009-2015. godine i pojedinačno za svaku godinu perioda. Isplate za 2015. godinu date su sa strukturom izvora finansiranja i prema Klasifikaciji djelatnosti BiH 2010. (KD BiH 2010).

U drugom dijelu daju se ukupno ostvarene investicije, investicije u nova stalna sredstva za 2015. godinu, tehnička struktura ostvarenih investicija prema KD BiH 2010.

Na kraju se daje pregled ostvarenih investicija po stanovniku u kantonima i u Federaciji BiH.

Informacija je urađena na bazi Statističkog biltena br. 244, Investicije u stalna sredstva u Federaciji Bosne i Hercegovine 2015. koji je objavljen u decembru 2016. godine. Federalni zavod za statistiku u ovom biltenu publikuje konačne podatke o investicijama u stalna sredstva za 2015. godinu prema KD BiH 2010. koja je usklađena sa evropskom klasifikacijom NACE Rev. 2.

Pregled kantona

Oznaka	Puni naziv
1. USK	Unsko-sanski kanton
2. PK	Posavski kanton
3. TK	Tuzlanski kanton
4. ZDK	Zeničko-dobojski kanton
5. BPK	Bosansko-podrinjski kanton
6. SBK	Srednjobosanski kanton
7. HNK	Hercegovačko-neretvanski kanton
8. ZHK	Zapadno-hercegovački kanton
9. KS	Kanton Sarajevo
10. HBK	Hereceg-bosanski kanton

I. ISPLATE ZA INVESTICIJE PO KANTONIMA U FEDERACIJI BiH

1. Isplate za investicije u periodu 2009-2015. godine

Isplatama za investicije smatraju se novčana ulaganja u osnovna sredstva u toku godine, bez obzira na vrijeme kada je izvršena njihova izgradnja, izrada ili nabavka.

U periodu 2009-2015. godine, isplate za investicije, odnosno novčana ulaganja u stalna sredstva na području Federacije BiH iznose 20.755,9 miliona KM, a na području Kantona Sarajevo iznose 8.635,2 miliona KM što čini 41,6 % ukupnih isplata na području Federacije BiH.

Tabela 1. Isplate za investicije po kantonima u FBiH (u 000 KM)

Kantoni	Ukupne isplate za investicije							Ukupno
	2009.	2010.	2011.	2012.	2013.	2014.	2015.	2009.-2015.
1. USK	107.287	79.126	82.797	103.531	99.768	111.744	112.769	697.022
2. PK	16.647	20.144	34.989	19.870	19.228	24.788	23.725	159.391
3. TK	391.826	357.934	350.239	398.663	413.904	394.275	468.307	2.775.148
4. ZDK	269.541	240.129	226.613	266.325	287.061	319.163	298.357	1.907.189
5. BPK	21.331	18.774	27.812	18.920	27.233	39.903	34.060	188.033
6. SBK	174.369	151.802	166.361	168.429	172.077	171.568	200.951	1.205.557
7. HNK	437.173	360.497	437.892	551.197	745.058	867.900	467.802	3.867.519
8. ZHK	126.023	124.663	194.523	130.583	119.099	125.030	122.657	942.578
9. KS	1.453.369	1.392.753	1.332.635	1.142.177	1.143.885	1.060.114	1.110.309	8.635.242
10. HBK	38.720	58.544	52.810	47.258	70.240	56.785	53.882	378.239
F BiH	3.036.286	2.804.366	2.906.671	2.846.953	3.097.553	3.171.270	2.892.819	20.755.918

U Kantonu Sarajevo isplate za investicije u 2015. godini u odnosu na 2009. godinu manje su za 23,6%, a u Federaciji BiH za 4,7%.

Tabela 2. Indeksi isplata za investicije

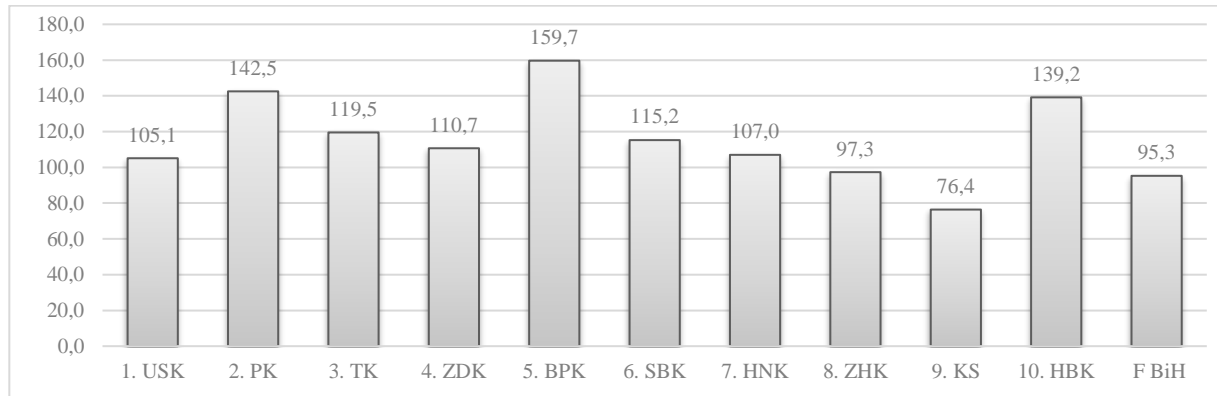
Kantoni	Indeksi						
	2009/10.	2010/11.	2011/12.	2012/13.	2013/14.	2014/2015	2015/2009
1. USK	73,8	104,6	125,0	96,4	112,0	100,9	105,1
2. PK	121,0	173,7	56,8	96,8	128,9	95,7	142,5
3. TK	91,4	97,9	113,8	103,8	95,3	118,8	119,5
4. ZDK	89,1	94,4	117,5	107,8	111,2	93,5	110,7
5. BPK	88,0	148,1	68,0	143,9	146,5	85,4	159,7
6. SBK	87,1	109,6	101,2	102,2	99,7	117,1	115,2
7. HNK	82,5	121,5	125,9	135,2	116,5	53,9	107,0
8. ZHK	98,9	156,0	67,1	91,2	105,0	98,1	97,3
9. KS	95,8	95,7	85,7	100,1	92,7	104,7	76,4
10. HBK	151,2	90,2	89,5	148,6	80,8	94,9	139,2
F BiH	92,4	103,6	97,9	108,8	102,4	91,2	95,3

Najveći rast investicija u Federaciji BiH u posmatranom periodu je zabilježen u 2013. godine za 8,8%, a pad investicija zabilježen je u 2010. godini za 7,6%. U KS rast investicija zabilježen je u 2015. godini za 4,7%, a pad investicija zabilježen je u 2012. godini za 14,3%.

U 2015. godini na području Kantona Sarajevo isplate za investicije su iznosile 1.110,3 miliona KM i veće su za 4,7% u odnosu na 2014. godinu.

U periodu 2009-2015. godine najveće povećanje isplata za investicije zabilježeno je u Bosansko-podrinjskom kantonu 59,7% i Posavskom kantonu 42,5%.

Indeksi isplata za investicije 2015/2009

Graf.1

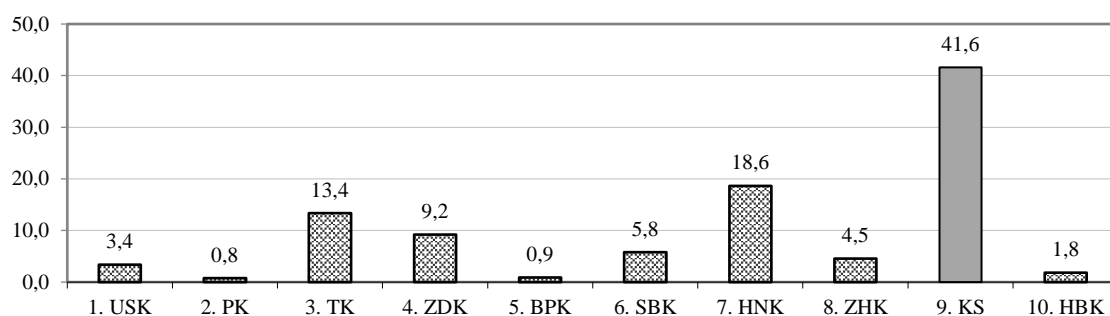
Na području Federacije BiH isplate za investicije manje su za 8,8% u 2015. godini u odnosu na 2014. godinu, dok je KS u istom periodu zabilježio povećanje isplata za investicije za 4,7%.

Tabela 3. Učešće kantona u isplatama za investicije u FBiH (u %)

Kantoni	Ukupne isplate za investicije u %							Ukupno 2009-2015
	2009.	2010.	2011.	2012.	2013.	2014.	2015	
1. USK	3,5	2,8	2,8	3,6	3,2	3,5	3,9	3,4
2. PK	0,5	0,7	1,2	0,7	0,6	0,8	0,8	0,8
3. TK	12,9	12,8	12,0	14,0	13,4	12,4	16,2	13,4
4. ZDK	8,9	8,6	7,8	9,4	9,3	10,1	10,3	9,2
5. BPK	0,7	0,7	1,0	0,7	0,9	1,3	1,2	0,9
6. SBK	5,7	5,4	5,7	5,9	5,6	5,4	6,9	5,8
7. HNK	14,4	12,9	15,1	19,4	24,1	27,4	16,2	18,6
8. ZHK	4,2	4,4	6,7	4,6	3,8	3,9	4,2	4,5
9. KS	47,9	49,7	45,8	40,1	36,9	33,4	38,4	41,6
10. HBK	1,3	2,1	1,8	1,7	2,3	1,8	1,9	1,8
F BiH	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

U periodu 2009-2015. godina četiri kantona učestvuju sa 82,8% u ukupnim isplatama Federacije BiH, i to: Kanton Sarajevo 41,6%, Hercegovačko-neretvanski 18,6%, Tuzlanski 13,4% i Zeničko-dobojski kanton 9,2%.

Učešće kantona u ukupnim isplatama za investicije u periodu 2009-2015.god. (FBiH=100%)

Graf 2.

Uočava se da u posmatranom periodu po godinama učešće Kantona Sarajevo smanjeno sa 47,9% u 2009. na do 38,4% u 2015. godini.

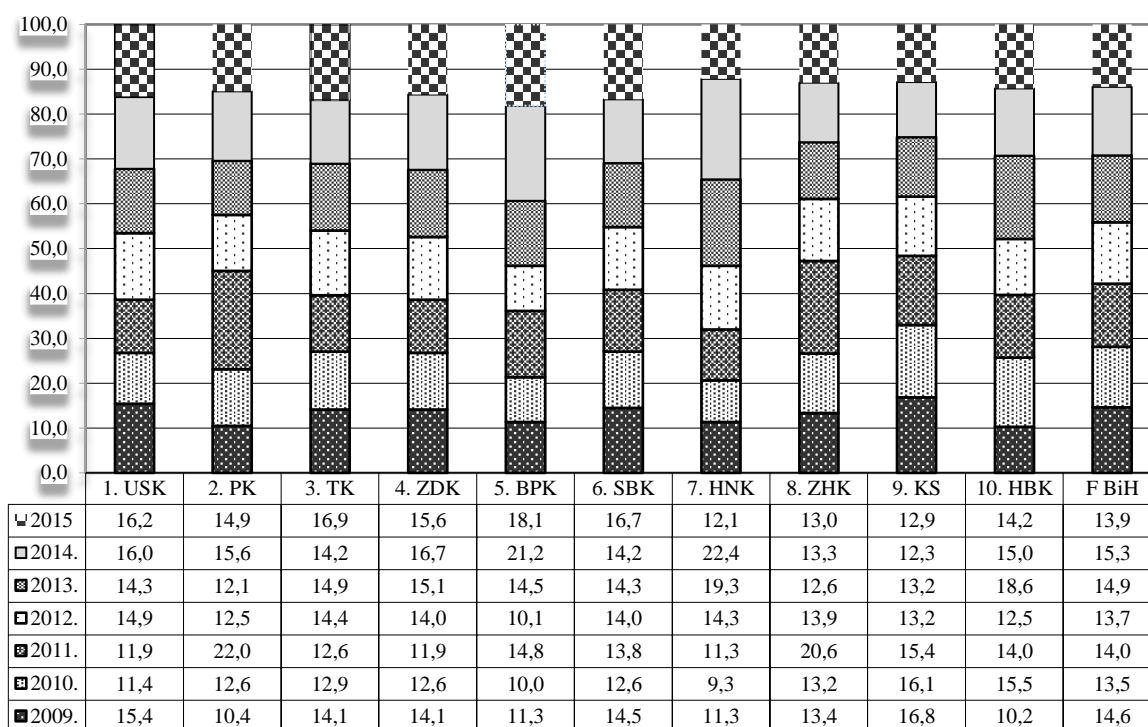
Tokom cijelog perioda, najveće isplate za investicije ostvarene su u četiri Kantona i to:

- u 2009. godini Kanton Sarajevo učestvuje sa 47,9%, Hercegovačko-neretvanski sa 14,4 %, Tuzlanski kanton sa 12,9% i Zeničko-dobojski sa 8,9%;
- u 2010. godini Kanton Sarajevo učestvuje sa 49,7%, Hercegovačko-neretvanski sa 12,9 %, Tuzlanski kanton sa 12,8% i Zeničko-dobojski sa 8,6%;
- u 2011. godini Kanton Sarajevo učestvuje sa 45,8%, Hercegovačko-neretvanski sa 15,1 %, Tuzlanski kanton sa 12,0% i Zeničko-dobojski sa 7,8%;
- u 2012. godini Kanton Sarajevo učestvuje sa 40,1%, Hercegovačko-neretvanski sa 19,3 %, Tuzlanski kanton sa 13,9% i Zeničko-dobojski sa 13,9%;
- u 2013. godini Kanton Sarajevo učestvuje sa 36,9%, Hercegovačko-neretvanski sa 24,1 %, Tuzlanski kanton sa 13,4% i Zeničko-dobojski sa 9,3%;
- u 2014. godini Kanton Sarajevo učestvuje sa 33,4%, Hercegovačko-neretvanski sa 27,4 %, Tuzlanski kanton sa 12,4% i Zeničko-dobojski sa 10,1%.
- u 2015. godini Kanton Sarajevo učestvuje sa 41,6%, Hercegovačko-neretvanski sa 18,6 %, Tuzlanski kanton sa 13,4% i Zeničko-dobojski sa 9,2%.

U Kantonu Sarajevo od ukupnih isplata investicije u vrijednosti od 8.635,2 miliona KM u posmatranom periodu, najveće isplate za investicije zabilježene su u 2009. godini u iznosu od 1.453,3 miliona KM. Najmanje isplate za investicije zabilježene u Posavskom kantonu u iznosu od 16,6 hiljada KM.

Također, u Federaciji BiH od ukupnih isplata za investicija za isti period u iznosu od 20.755,9 miliona KM, najveće isplate za investicije u iznosu od 3.171, 2 miliona KM bile su u 2014. godini.

Struktura isplata za investicije po godinama (period 2009-2015=100%)

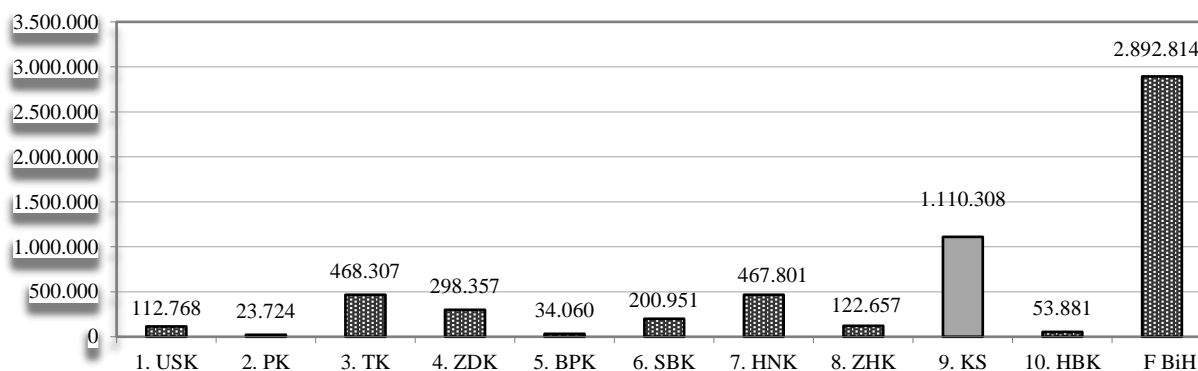

Graf 3.

2. Isplate za investicije u 2015. godini

Ukupne isplate za investicije u 2015. godini iznosile su 2.892,8 miliona KM na području Federacije BiH, a u Kantonu Sarajevo 1.110.3 miliona KM (Graf 4.).

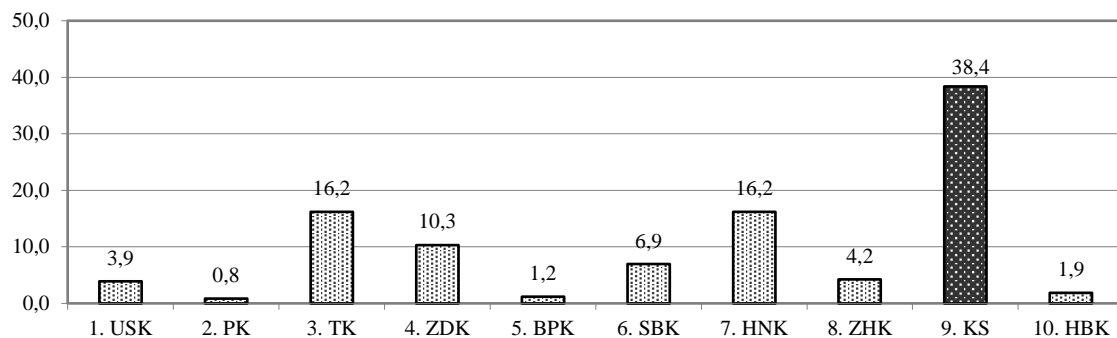
Ukupne isplate za investicije po kantonima u 2015.god. u 000 KM

Graf 4.

U ukupnim isplatama za investicije u Federaciji BiH najveće učešće ostvaruje Kanton Sarajevo i to sa 38,4%, a najmanje je učešće Bosansko-podrinjskog 1,2% i Posavskog kantona sa 0,8%.

Učešće kantona u ukupnim isplatama za investicije u 2015. god. (FBiH=100%)

Graf 5.

Struktura isplata za investicije prema izvorima finansiranja daje se u Tabeli 4 i Tabeli 5.

Tabela 4. Struktura isplata za investicije prema izvorima finansiranja u 2015.(u 000 KM)

Kantoni	Izvori finansiranja						Ukupno
	sopstvena sredstva	udružena sredstva	krediti	finansijski lizing	fondovi i budžet	ostali izvori	
1. USK	82.973	478	23.666	857	656	4.138	112.768
2. PK	13.666	73	3.635	1.706	1.055	3.589	23.724
3. TK	318.227	1.770	126.124	10.560	1.893	9.733	468.307
4. ZDK	187.690	6.609	74.553	10.648	4.134	14.723	298.357
5. BPK	22.958		9.558	482	264	798	34.060
6. SBK	145.615	1.115	40.495	5.193	1.060	7.473	200.951
7. HNK	345.652	1.572	94.039	12.360	1.111	13.067	467.801
8. ZHK	66.497	383	46.912	6.278	195	2.392	122.657
9. KS	753.599	35.384	99.907	26.705	92.705	102.008	1.110.308
10. HBK	35.189	429	13.282	783	2.583	1.615	53.881
F BiH	1.972.066	47.813	532.171	75.572	105.656	159.536	2.892.814

Tabela 5. Struktura isplata za investicije prema izvorima finansiranja u 2015. god.(u %)

Kantoni	Izvori finansiranja						Ukupno
	sopstvena sredstva	udružena sredstva	krediti	finansijski lizing	fondovi i budžet	ostali izvori	
1. USK	4,2	1,0	4,4	1,1	0,6	2,6	3,9
2. PK	0,7	0,2	0,7	2,3	1,0	2,2	0,8
3. TK	16,1	3,7	23,7	14,0	1,8	6,1	16,2
4. ZDK	9,5	13,8	14,0	14,1	3,9	9,2	10,3
5. BPK	1,2	0,0	1,8	0,6	0,2	0,5	1,2
6. SBK	7,4	2,3	7,6	6,9	1,0	4,7	6,9
7. HNK	17,5	3,3	17,7	16,4	1,1	8,2	16,2
8. ZHK	3,4	0,8	8,8	8,3	0,2	1,5	4,2
9. KS	38,2	74,0	18,8	35,3	87,7	63,9	38,4
10. HBK	1,8	0,9	2,5	1,0	2,4	1,0	1,9
F BiH	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

U Federaciji BiH struktura isplata za investicije prema izvorima finansiranja, upućuje na slijedeće:

- u sopstvenim sredstvima KS učestvuje sa 38,2%;
- u udruženim sredstvima KS učestvuje sa 74,0%;
- u iskorištenim finansijskim kreditima KS učestvuje sa 18,8%;
- u sredstvima finansijskog lizinga Kanton Sarajevo učestvuje sa 35,3%;

- u sredstvima fondova i budžeta Kanton Sarajevo učestvuje sa 87,7%;
- u isplatama za investicije iz ostalih izvora finansiranja Kanton Sarajevo učestvuje sa 63,9%.

Tabela 6. Struktura isplata za investicije prema izvorima finansiranja u FBiH i kantonima u 2015. god. (u %)

Kantoni	Izvori finansiranja						Ukupno
	sopstvena sredstva	udružena sredstva	krediti	finansijski lizing	fondovi i budžet	ostali izvori	
1. USK	73,6	0,4	21,0	0,8	0,6	3,7	100,0
2. PK	57,6	0,3	15,3	7,2	4,4	15,1	100,0
3. TK	68,0	0,4	26,9	2,3	0,4	2,1	100,0
4. ZDK	62,9	2,2	25,0	3,6	1,4	4,9	100,0
5. BPK	67,4	0,0	28,1	1,4	0,8	2,3	100,0
6. SBK	72,5	0,6	20,2	2,6	0,5	3,7	100,0
7. HNK	73,9	0,3	20,1	2,6	0,2	2,8	100,0
8. ZHK	54,2	0,3	38,2	5,1	0,2	2,0	100,0
9. KS	67,9	3,2	9,0	2,4	8,3	9,2	100,0
10. HBK	65,3	0,8	24,7	1,5	4,8	3,0	100,0
F BiH	68,2	1,7	18,4	2,6	3,7	5,5	100,0

U strukturi isplata za investicije u 2015. godini sopstvena sredstva (amortizacija i sredstva za proširenje materijalne osnove rada) učestvuju sa 67,9% u Kantonu Sarajevo, a u Federaciji BiH sa 68,2%. Učešće kreditnih sredstava najveće je u Zeničko-dobojskom kantonu 38,2% te u Bosansko-podrinjskom kantonu 28,1%.

3. Isplate investicija prema Klasifikaciji djelatnosti BiH 2010.

Posmatrana struktura isplata za investicije prema KD BiH 2010. u 2015. godini (Tabela 7. i Tabela 8.) ukazuje da se 58,6% ukupnih isplata na području Kantona Sarajevo odnosi na pet područja djelatnosti: trgovina na veliko i malo (17,7%), informacije i komunikacije (12,6%), proizvodnja i snadbjevanje energijom (11,3%), administrativne i uslužne djelatnosti (8,5%) i javna uprava i odbrana (8,5%).

Na nivou Federacije BiH ova struktura ukazuje da se 53,9% ukupnih isplata odnosi na četiri područja djelatnosti: prerađivačka industrija (19,5%), trgovina na veliko i malo (19,1%) javna uprava i odbrana (7,7%), i informacije i komunikacije (7,6%).

Sa stanovišta učešća Kantona Sarajevo u Federaciji BiH prema KD BiH 2010., uočava se da dominira u osam djelatnosti, i to:

- djelatnost zdravstvene socijalne zaštite (76,9%),
- ostale uslužne djelatnosti (76,2%),
- proizvodnja i snadbjevanje energijom (72,0%),
- snabdjevanje vodom (65,6%),
- informacije i komunikacije (64,2%),
- javna uprava i odbrana (42,6%),

Učešće Herceg-Bosanskog kantona u Federaciji BiH izraženo je u dvije djelatnosti, i to: poslovanje nekretninama (88,7%) i administrativne i uslužne djelatnosti (77,8%), dok je učešće Zapadno-hercegovačkog kantona izraženo u oblasti stručne, naučne i tehničke djelatnosti (67,6%).

Tabela 7. Isplate investicija po djelatnostima za 2015. godinu u FBiH i kantonima (u 000 KM)

Područje	Kantoni										F BiH
	1. USK	2. PK	3. TK	4. ZDK	5. BPK	6. SBK	7. HNK	8. ZHK	9. KS	10. HBK	
Pravna lica/osobe (Ukupno)	109.780	22.592	444.397	289.853	33.310	196.007	466.847	122.627	1.104.923	52.376	2.842.712
A Poljoprivreda, šumarstvo i ribolov	3.771	146	4.540	3.781	133	4.522	3.154	588	2.753	6.660	30.048
B Vađenje ruda i kamena	606	92	38.024	27.141		10.492	432	343	901	466	78.497
C Prerađivačka industrija	34.430	5.684	135.990	113.557	24.460	74.101	43.330	46.511	63.916	23.173	565.152
D Proizvodnja i snabdjevanje energijom	822		1.881	8.953		4.026	32.179	37	125.319	868	174.085
E Snabdjevanje vodom	2.906	344	2.158	5.427	82	1.456	858	3.198	32.170	407	49.006
F Građevinarstvo	9.399	728	42.149	13.582	685	5.547	25.382	6.754	48.560	1.549	154.335
G Trgovina na veliko i malo	28.576	6.641	125.251	48.441	807	57.473	37.941	46.458	196.015	3.659	551.262
H Prijevoz i skladištenje	3.812	3.218	39.164	26.347	1.522	6.972	7.916	7.320	36.097	3.170	135.538
I Hotelijerstvo i ugostiteljstvo	3.964	109	1.215	1.215	776	3.684	33.487	936	22.086	1.067	68.539
J Informacije i komunikacije	761	15	4.043	1.018	155	2.857	69.268	59	140.367	15	218.558
K Finansijske djelatnosti i osiguranje	209		1.590	488	30		22.352	151	68.284		93.104
L Poslovanje nekretninama	182		3.448	2.487		966	2.941	94	81.362	234	91.714
M Stručne, naučne i tehničke djelatnosti	4.272	204	5.027	4.894	10	670	126.861	1.746	43.922	29	187.635
N Administrativne i uslužne djelatnosti	282	14	1.663	1.630	46	852	3.585	757	30.900		39.729
O Javna uprava i odbrana	11.616	3.405	25.302	16.508	4.031	10.031	41.432	5.032	94.700	10.138	222.195
P Obrazovanje	1.132	849	4.737	4.918	363	3.044	1.918	318	6.806	374	24.459
Q Djelatnosti zdravstvene soc. Zaš.	1.637	715	4.994	6.329	183	4.627	8.965	483	94.847	489	123.269
R Umjetnost, zabava i rekreacija	1.096	308	2.688	2.739		4.538	4.566	1.467	8.782	43	26.227
S Ostale uslužne djelatnosti	308	121	532	397	28	150	278	376	7.136	34	9.360
00 Neraspoređeno po djelatnostima KD											
Poljoprivredna gazdinstva (Ukupno)	2.989	1.133	23.910	8.504	750	4.944	955	30	5.386	1.506	50.107
Ukupno	112.770	23.726	468.306	298.356	34.061	200.952	467.800	122.658	1.110.309	53.881	2.892.819

Tabela 8. Struktura isplata za investicija po djelatnostima za 2015. godinu u FBiH i kantonima (u %)

Područje	Kantoni										F BiH
	1. USK	2. PK	3. TK	4. ZDK	5. BPK	6. SBK	7. HNK	8. ZHK	9. KS	10. HBK	
Pravna lica/osobe (Ukupno)	97,3	95,2	94,9	97,2	97,8	97,5	99,8	100,0	99,5	97,2	98,3
A Poljoprivreda, šumarstvo i ribolov	3,3	0,6	1,0	1,3	0,4	2,3	0,7	0,5	0,2	12,4	1,0
B Vađenje ruda i kamena	0,5	0,4	8,1	9,1	0,0	5,2	0,1	0,3	0,1	0,9	2,7
C Prerađivačka industrija	30,5	24,0	29,0	38,1	71,8	36,9	9,3	37,9	5,8	43,0	19,5
D Proizvodnja i snabdjevanje energijom	0,7	0,0	0,4	3,0	0,0	2,0	6,9	0,0	11,3	1,6	6,0
E Snabdjevanje vodmom	2,6	1,4	0,5	1,8	0,2	0,7	0,2	2,6	2,9	0,8	1,7
F Građevinarstvo	8,3	3,1	9,0	4,6	2,0	2,8	5,4	5,5	4,4	2,9	5,3
G Trgovina na veliko i malo	25,3	28,0	26,7	16,2	2,4	28,6	8,1	37,9	17,7	6,8	19,1
H Prijevoz i skladištenje	3,4	13,6	8,4	8,8	4,5	3,5	1,7	6,0	3,3	5,9	4,7
I Hotelijerstvo i ugostiteljstvo	3,5	0,5	0,3	0,4	2,3	1,8	7,2	0,8	2,0	2,0	2,4
J Informacije i komunikacije	0,7	0,1	0,9	0,3	0,5	1,4	14,8	0,0	12,6	0,0	7,6
K Finansijske djelatnosti i osiguranje	0,2	0,0	0,3	0,2	0,1	0,0	4,8	0,1	6,1	0,0	3,2
L Poslovanje nekretninama	0,2	0,0	0,7	0,8	0,0	0,5	0,6	0,1	7,3	0,4	3,2
M Stručne, naučne i tehničke djelatnosti	3,8	0,9	1,1	1,6	0,0	0,3	27,1	1,4	4,0	0,1	6,5
N Administrativne i uslužne djelatnosti	0,3	0,1	0,4	0,5	0,1	0,4	0,8	0,6	2,8	0,0	1,4
O Javna uprava i odbrana	10,3	14,4	5,4	5,5	11,8	5,0	8,9	4,1	8,5	18,8	7,7
P Obrazovanje	1,0	3,6	1,0	1,6	1,1	1,5	0,4	0,3	0,6	0,7	0,8
Q Djelatnosti zdravstvene soc. Zaš.	1,5	3,0	1,1	2,1	0,5	2,3	1,9	0,4	8,5	0,9	4,3
R Umjetnost, zabava i rekreacija	1,0	1,3	0,6	0,9	0,0	2,3	1,0	1,2	0,8	0,1	0,9
S Ostale uslužne djelatnosti	0,3	0,5	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,3	0,6	0,1	0,3
00 Neraspoređeno po djelatnostima KD	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Poljoprivredna gazdinstva (Ukupno)	2,7	4,8	5,1	2,9	2,2	2,5	0,2	0,0	0,5	2,8	1,7
Ukupno	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Tabela 9. Struktura isplata za investicije po djelatnostima za 2015. godinu u FBiH=100% i kantonima (u %)

Područje	Kantoni										F BiH
	1. USK	2. PK	3. TK	4. ZDK	5. BPK	6. SBK	7. HNK	8. ZHK	9. KS	10. HBK	
Pravna lica/osobe (Ukupno)	3,9	0,8	15,6	10,2	1,2	6,9	16,4	4,3	38,9	1,8	100,0
A Poljoprivreda, šumarstvo i ribolov	12,5	0,5	15,1	12,6	0,4	15,0	10,5	2,0	9,2	22,2	100,0
B Vađenje ruda i kamena	0,8	0,1	48,4	34,6	0,0	13,4	0,6	0,4	1,1	0,6	100,0
C Prerađivačka industrija	6,1	1,0	24,1	20,1	4,3	13,1	7,7	8,2	11,3	4,1	100,0
D Proizvodnja i snabdjevanje energijom	0,5	0,0	1,1	5,1	0,0	2,3	18,5	0,0	72,0	0,5	100,0
E Snabdjevanje vodmom	5,9	0,7	4,4	11,1	0,2	3,0	1,8	6,5	65,6	0,8	100,0
F Građevinarstvo	6,1	0,5	27,3	8,8	0,4	3,6	16,4	4,4	31,5	1,0	100,0
G Trgovina na veliko i malo	5,2	1,2	22,7	8,8	0,1	10,4	6,9	8,4	35,6	0,7	100,0
H Prijevoz i skladištenje	2,8	2,4	28,9	19,4	1,1	5,1	5,8	5,4	26,6	2,3	100,0
I Hotelijerstvo i ugostiteljstvo	5,8	0,2	1,8	1,8	1,1	5,4	48,9	1,4	32,2	1,6	100,0
J Informacije i komunikacije	0,3	0,0	1,8	0,5	0,1	1,3	31,7	0,0	64,2	0,0	100,0
K Finansijske djelatnosti i osiguranje	0,2	0,0	0,0	1,7	0,5	0,0	0,0	24,0	0,2	73,3	100,0
L Poslovanje nekretninama	0,2	0,0	0,0	3,8	2,7	0,0	1,1	3,2	0,1	88,7	99,7
M Stručne, naučne i tehničke djelatnosti	2,3	0,1	0,1	2,7	2,6	0,0	0,4	67,6	0,9	23,4	100,1
N Administrativne i uslužne djelatnosti	0,7	0,0	0,0	4,2	4,1	0,1	2,1	9,0	1,9	77,8	100,0
O Javna uprava i odbrana	5,2	1,5	11,4	7,4	1,8	4,5	18,6	2,3	42,6	4,6	100,0
P Obrazovanje	4,6	3,5	19,4	20,1	1,5	12,4	7,8	1,3	27,8	1,5	100,0
Q Djelatnosti zdravstvene soc. Zaš.	1,3	0,6	4,1	5,1	0,1	3,8	7,3	0,4	76,9	0,4	100,0
R Umjetnost, zabava i rekreacija	4,2	1,2	10,2	10,4	0,0	17,3	17,4	5,6	33,5	0,2	100,0
S Ostale uslužne djelatnosti	3,3	1,3	5,7	4,2	0,3	1,6	3,0	4,0	76,2	0,4	100,0
00 Neraspoređeno po djelatnostima KD											
Poljoprivredna gazdinstva (Ukupno)	6,0	2,3	47,7	17,0	1,5	9,9	1,9	0,1	10,7	3,0	100,0
Ukupno	3,9	0,8	16,2	10,3	1,2	6,9	16,2	4,2	38,4	1,9	100,0

II. OSTVARENE INVESTICIJE PO KANTONIMA U FEDERACIJI BiH

1. Ostvarene investicije u periodu 2009–2015. godine

Ostvarene investicije, odnosno vrijednost efektivno izvršene izgradnje i nabavke objekata, opreme i ostalih investicionih ulaganja na području Kantona Sarajevo u periodu 2009-2015. godine iznose 6.796,1 milion KM i to je 36,1% ukupno ostvarenih investicija na području Federacije BiH.

Tabela 10. Ukupno ostvarene investicije u FBiH (u 000 KM)

Kantoni	Ukupno ostvarene investicije							Ukupno 2009-2015
	2009.	2010.	2011.	2012.	2013.	2014.	2015.	
1. USK	97.610	85.360	88.433	106.400	100.481	109.863	114.761	702.908
2. PK	19.853	19.600	29.775	19.378	18.025	73.671	33.397	213.699
3. TK	439.943	363.573	390.063	493.781	434.988	388.147	460.557	2.971.052
4. ZDK	294.851	284.675	443.046	412.506	375.464	387.708	329.478	2.527.728
5. BPK	24.499	24.659	27.014	21.001	29.716	39.239	35.835	201.963
6. SBK	172.441	150.836	157.015	162.368	255.277	214.540	194.281	1.306.758
7. HNK	375.434	300.139	333.508	370.876	303.813	335.327	301.070	2.320.167
8. ZHK	131.922	115.432	124.496	124.172	159.831	149.101	128.972	933.926
9. KS	1.084.593	1.049.403	909.214	791.908	1.029.177	1.111.941	819.914	6.796.150
10. HBK	38.432	43.511	44.458	35.093	39.779	33.297	31.279	265.849
Nerasp. Inv.	129.870	136.836	105.635	81.344	65.840	45.973	45.458	610.956
F BiH	2.809.448	2.574.024	2.652.657	2.618.827	2.812.391	2.888.807	2.495.002	18.851.156

Godišnje promjene ostvarenih investicija daju se preko indeksa u Tabeli 11.

Tabela 11. Indeksi ostvarenih investicija

Kantoni	Indeksi						
	2010/09	2011/10	2012/11	2013/12	2014/13	2015/2014	2015/09
1. USK	87,5	103,6	120,3	94,4	109,3	104,5	117,6
2. PK	98,7	151,9	65,1	93,0	408,7	45,3	168,2
3. TK	82,6	107,3	126,6	88,1	89,2	118,7	104,7
4. ZDK	96,5	155,6	93,1	91,0	103,3	85,0	111,7
5. BPK	100,7	109,6	77,7	141,5	132,0	91,3	146,3
6. SBK	87,5	104,1	103,4	157,2	84,0	90,6	112,7
7. HNK	79,9	111,1	111,2	81,9	110,4	89,8	80,2
8. ZHK	87,5	107,9	99,7	128,7	93,3	86,5	97,8
9. KS	96,8	86,6	87,1	130,0	108,0	73,7	75,6
10. HBK	113,2	102,2	78,9	113,4	83,7	93,9	81,4
Nerasp. Inv.	105,4	77,2	77,0	80,9	69,8	98,9	35,0
F BiH	91,6	103,1	98,7	107,4	102,7	86,4	88,8

U 2015. godini na području Kantona Sarajevo ostvarene investicije su manje za 26,3% u odnosu na 2014. godinu i 24,4% u odnosu na 2009. godinu. Najveći rast ostvarenih investicija u Kantonu Sarajevo je zabilježen u 2013. godine za 30%, a pad ostvarenih investicija zabilježen je u 2015.

Na području Federacije BiH ostvarene investicije manje su za 13,6% u 2015. godini u odnosu na 2014. godinu i 11,2% u odnosu na 2009. godinu.

Najveći rast ostvarenih investicija u Federaciji BiH je zabilježen u 2013. godine za 7,4%, a pad investicija zabilježen je u 2015. godini

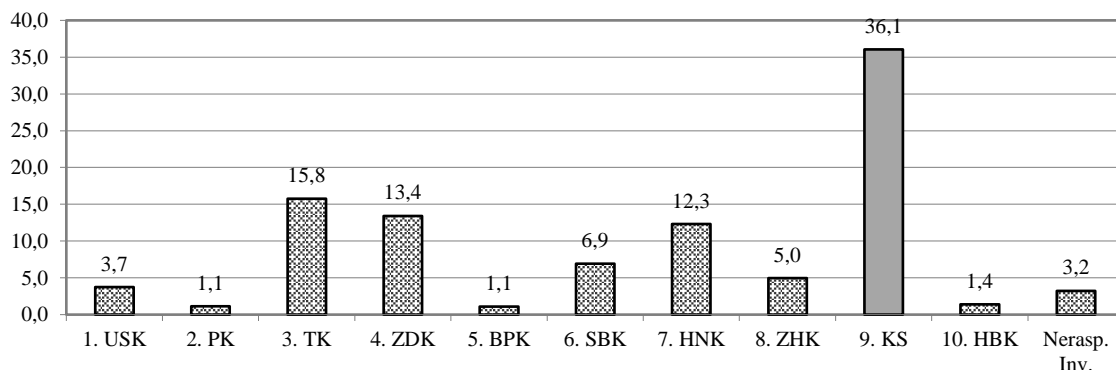
Tabela 12. Učešće kantona u ukupno ostvarenim investicijama FBiH u (%)

Kantoni	Učešće u %							Ukupno 2009-2015
	2009.	2010.	2011.	2012.	2013.	2014.	2015.	
1. USK	3,5	3,3	3,3	4,1	3,6	3,8	4,6	3,7
2. PK	0,7	0,8	1,1	0,7	0,6	2,6	1,3	1,1
3. TK	15,7	14,1	14,7	18,9	15,5	13,4	18,5	15,8
4. ZDK	10,5	11,1	16,7	15,8	13,4	13,4	13,2	13,4
5. BPK	0,9	1,0	1,0	0,8	1,1	1,4	1,4	1,1
6. SBK	6,1	5,9	5,9	6,2	9,1	7,4	7,8	6,9
7. HNK	13,4	11,7	12,6	14,2	10,8	11,6	12,1	12,3
8. ZHK	4,7	4,5	4,7	4,7	5,7	5,2	5,2	5,0
9. KS	38,6	40,8	34,3	30,2	36,6	38,5	32,9	36,1
10. HBK	1,4	1,7	1,7	1,3	1,4	1,2	1,3	1,4
Nerasp. Inv.	4,6	5,3	4,0	3,1	2,3	1,6	1,8	3,2
F BiH	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

U ukupno ostvarenim investicijama FBiH u periodu 2009-2015. godine četiri kantona ukupno učestvuju sa 77,6% u ostvarenim investicijama Federacije BiH, Kanton Sarajevo sa 36,1%, Tuzlanski sa 15,8%, Zeničko-dobojski sa 13,4% i Hercegovačko–neretvanski 12,3% (Graf 6.).

Prema tome, u periodu 2009-2015. godine Kanton Sarajevo ostvaruje najveće učešće u ukupno ostvarenim investicijama Federacije BiH. Posavski i Bosansko-podrinjski ostvaruju najmanje učešće u ukupno ostvarenim investicijama Federacije BiH.

Učešće kantona u ukupno ostvarenim investicijama u periodu 2009-2015.god. (FBiH=100%)

Graf 6.

Tokom cijelog perioda, najveće ostvarene investicije su ostvarene u četiri kantona i to:

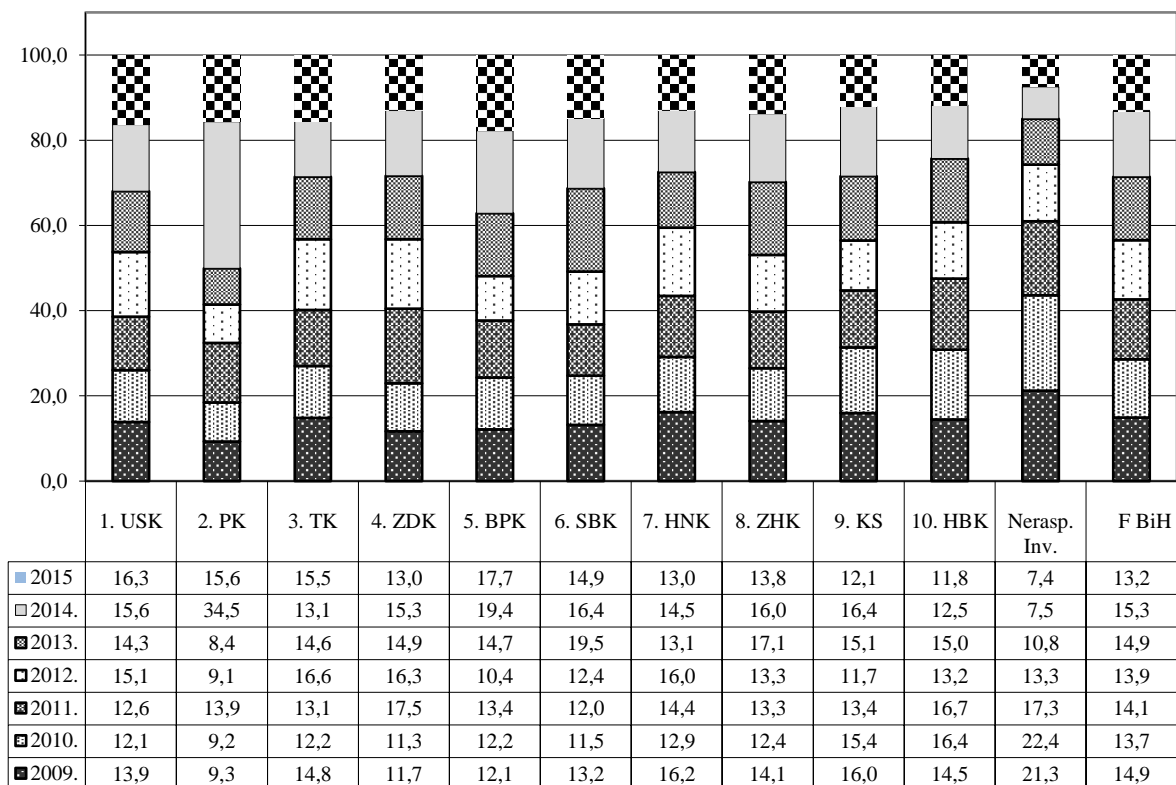
- u 2009. godini Kanton Sarajevo učestvuje sa 38,6%, Tuzlanski sa 15,7%, Hercegovačko-neretvanski sa 13,4% i Zeničko-dobojski sa 10,5%;
- u 2010. godini Kanton Sarajevo učestvuje sa 40,8%, Tuzlanski sa 14,1%, Hercegovačko-neretvanski sa 11,7% i Zeničko-dobojski sa 11,1%;
- u 2011. godini Kanton Sarajevo učestvuje sa 34,3%, Zeničko-dobojski sa 16,7% Tuzlanski sa 14,7%, i Hercegovačko-neretvanski sa 12,6%;
- u 2012. godini Kanton Sarajevo učestvuje sa 30,2%, Tuzlanski sa 18,9%, Zeničko-dobojski

sa 15,8% i Hercegovačko-neretvanski sa 14,2%;

- u 2013. godini Kanton Sarajevo učestvuje sa 36,6%, Tuzlanski sa 15,5%, Zeničko-dobojski sa 13,4% i Hercegovačko-neretvanski sa 10,8%;
- u 2014. godini Kanton Sarajevo učestvuje sa 38,5%, Tuzlanski sa 13,4%, Zeničko-dobojski sa 13,4% i Hercegovačko-neretvanski sa 11,6%.
- u 2015. godini Kanton Sarajevo učestvuje sa 32,9%, Tuzlanski sa 18,5%, Zeničko-dobojski sa 13,2% i Hercegovačko-neretvanski sa 12,1%.

U periodu 2009-2015. godine u Kantonu Sarajevo od ukupno ostvarenih investicija u iznosu od 6.796,1 miliona KM, najveće učešće ostvarenih investicija od 16,4% bilo je u 2014. godini, a u Federaciji BiH u iznosu od 18.851,1 miliona KM najveće učešće je 15,3% u 2014. godini. Učešće kantona u ukupno ostvarenim investicijama po godinama dato je na Grafu 7.

Učešće kantona u ukupno ostvarenim investicijama po godinama (period 2009-2015=100%)

Graf 7.

2. Ostvarene investicije u 2015. godini

Podaci o ostvarenim investicijama iskazuju se kao ukupno ostvarene investicije i ostvarene investicije u nova stalna sredstva.

Ostvarene investicije predstavljaju vrijednost fizički realizovane izgradnje, izrade ili nabavke novih i polovnih/rabljenih stalnih sredstava tokom godine bez obzira na to jesu li završene i je

li izvršena njihova isplata. Ostvarene investicije ne obuhvataju vrijednost kupovine zemljišta, patente, licence i usavršavanje (obrazovanje) osoblja.

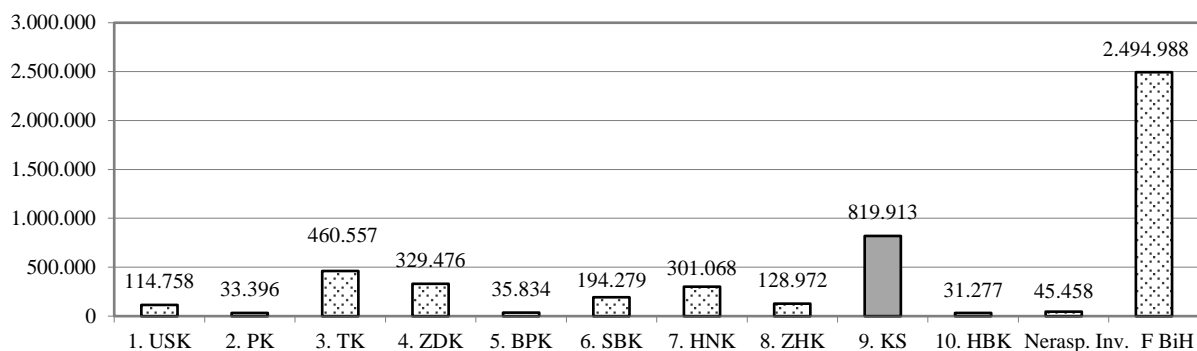
Ostvarene investicije u nova stalna sredstva odnose se na onaj dio stalnih sredstava koji je nabavljen neposredno od izvođača građevinskih radova, odnosno proizvođača opreme ili proizveden u vlastitoj režiji, odnosno ona investicijska dobra koja još nisu bila predmet kupoprodaje između neposrednih korisnika tih dobara. Ovdje se uključuje i polovna/rabljena oprema nabavljena u inostranstvu budući da izravno utiče na porast nacionalnog bogatstva u zemlji. Ostala polovna sredstva nisu uključena u ostvarene investicije u nova sredstva. U nabavku novih stalnih sredstava svrstavaju se i investicije u veća poboljšanja postojećih stalnih sredstava.

Prema metodologiji stalna sredstva grupisana su u dvije osnovne grupe: materijalna stalna sredstva i nematerijalna stalna sredstva. U ostvarene investicije u nova stalna sredstva uključeni su troškovi prijenosa vlasništva zemljišta, ali nije uključena vrijednost kupovine zemljišta.

Na području Federacije BiH vrijednost ostvarenih investicija u nova stalna sredstva u 2015. godini iznosi 2.494,9 miliona KM, a vrijednost ostvarenih investicija u stalna sredstva iznosi 2.491,1 miliona KM (Tabela 13.)

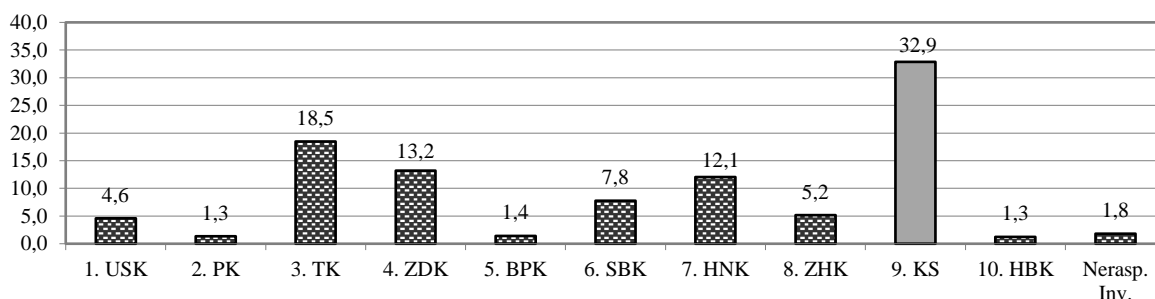
U 2015. godini ostvarene investicije u nova stalna sredstva u Kantonu Sarajevo iznose 819.913 miliona KM i čine 32,9% ostvarenih investicija u nova stalna sredstva Federacije BiH.

Ostvarene investicije u nova stalna po kantonima u 2015. god. (u 000 KM)

Graf 8.

Učešće kantona u ukupno ostvarenim investicijama u nova stalna sredstva u 2015. god. u % (FBiH=100%)

Graf 9.

Ostvarene investicije u materijalna stalna sredstva na području Kantona Sarajevo iznose ukupno 764.760 miliona KM, a u nematerijalna stalna sredstva i troškove prijenosa vlasništva zemljišta 55.153 KM.

Tabela 13. Ostvarene investicije u nova stalna sredstva po tehničkoj strukturi po kantonima u FBiH (u 000 KM)

Kantoni	Materijalna stalna sredstva			Nematerijalna stalna sredstva	Troškovi prijenosa vlasništva zemljišta	Ukupno
	Građevinski radovi	Strojevi, oprema i transportna sredstva	Ostala materijalna stalna sredstva			
1. USK	60.885	50.589	2.402	858	24	114.758
2. PK	21.106	11.779	289	221	1	33.396
3. TK	170.521	268.084	16.382	5.004	566	460.557
4. ZDK	142.636	173.971	6.052	5.967	850	329.476
5. BPK	17.224	17.926	447	230	7	35.834
6. SBK	97.198	90.670	3.149	3.007	255	194.279
7. HNK	136.307	142.242	2.161	20.141	217	301.068
8. ZHK	38.031	87.284	885	2.772		128.972
9. KS	334.142	427.395	3.223	54.046	1.107	819.913
10. HBK	17.331	10.922	1.360	1655	9	31.277
Nerasp. Inv.	35.424	9954		80		45.458
F BiH	1.070.805	1.290.816	36.350	93.981	3.036	2.494.988

U tehničkoj strukturi ostvarenih investicija u nova stalna sredstva dominiraju strojevi, oprema i transportna sredstva, građevinski radovi i nematerijalna stalna sredstva.

Tabela 14. Struktura ostvarenih investicija u nova stalna sredstva po tehničkoj strukturi po kantonima u FBiH (u %)

Kantoni	Materijalna stalna sredstva			Nematerijalna stalna sredstva	Troškovi prijenosa vlasništva zemljišta	Ukupno
	Građevinski radovi	Strojevi, oprema i transportna sredstva	Ostala materijalna stalna sredstva			
1. USK	5,7	3,9	6,6	0,9	0,8	4,6
2. PK	2,0	0,9	0,8	0,2	0,0	1,3
3. TK	15,9	20,8	45,1	5,3	18,6	18,5
4. ZDK	13,3	13,5	16,6	6,3	28,0	13,2
5. BPK	1,6	1,4	1,2	0,2	0,2	1,4
6. SBK	9,1	7,0	8,7	3,2	8,4	7,8
7. HNK	12,7	11,0	5,9	21,4	7,1	12,1
8. ZHK	3,6	6,8	2,4	2,9	0,0	5,2
9. KS	31,2	33,1	8,9	57,5	36,5	32,9
10. HBK	1,6	0,8	3,7	1,8	0,3	1,3
Nerasp. Inv.	3,3	0,8	0,0	0,1	0,0	1,8
F BiH	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

U strukturi materijalnih stalnih sredstava Federacije BiH učešće Kantona Sarajevo u građevinskim radovima je 31,2%, u strojevima, opremi i transportnim sredstvima 33,1% i u ostalim materijalnim stalnim sredstvima 8,9%, u nematerijalnim stalnim sredstvima je 57,5%, a u troškovima prijenosa vlasništva zemljišta je 36,5%.

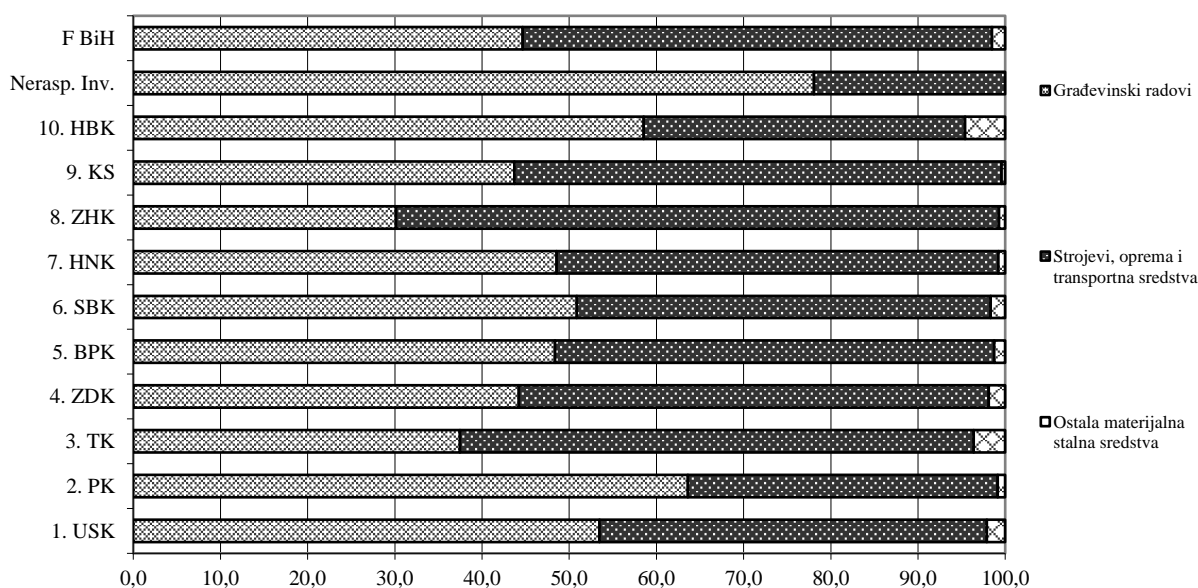
Tabela 15. Struktura ostvarenih investicija u nova stalna sredstva po tehničkoj strukturi po kantonima u FBiH (u %)

Kantoni	Materijalna stalna sredstva			Nematerijalna stalna sredstva	Troškovi prijenosa vlasništva zemljišta	Ukupno
	Građevinski radovi	Strojevi, oprema i transportna sredstva	Ostala materijalna stalna sredstva			
1. USK	53,1	44,1	2,1	0,7	0,0	100,0
2. PK	63,2	35,3	0,9	0,7	0,0	100,0
3. TK	37,0	58,2	3,6	1,1	0,1	100,0
4. ZDK	43,3	52,8	1,8	1,8	0,3	100,0
5. BPK	48,1	50,0	1,2	0,6	0,0	100,0
6. SBK	50,0	46,7	1,6	1,5	0,1	100,0
7. HNK	45,3	47,2	0,7	6,7	0,1	100,0
8. ZHK	29,5	67,7	0,7	2,1	0,0	100,0
9. KS	40,8	52,1	0,4	6,6	0,1	100,0
10. HBK	55,4	34,9	4,3	5,3	0,0	100,0
Nerasp. Inv.	77,9	21,9	0,0	0,2	0,0	100,0
F BiH	42,9	51,7	1,5	3,8	0,1	100,0

Tehnička struktura ukupno ostvarenih investicija u nova stalna sredstva pokazuje da materijalna stalna sredstva u odnosu na ukupna učestvuju sa 93,1% u Kantonu Sarajevo. Od toga građevinski radovi učestvuju sa 40,8%, strojevi, oprema i transportna sredstva sa 52,1%, a ostala materijalna sredstva sa 0,4 %. Nematerijalna stalna sredstva učestvuju sa (6,6%) dok troškovi prijenosa vlasništva zemljišta nemaju značajnije učešće (0,1%).

U Federaciji BiH materijalna stalna sredstva učestvuju sa 96,1%, dok nematerijalna stalna sredstva i troškovi prijenosa vlasništva zemljišta nemaju značajnije učešće (3,9%). Građevinski radovi učestvuju sa 42,9%, strojevi, oprema i transportna sredstva sa 51,7%, a ostala materijalna sredstva sa 1,5%.

Struktura materijalnih sredstava po kantonima u %

Graf 10.

U strukturi ulaganja u materijalna stalna sredstva dominiraju građevinski radovi i strojevi, oprema i transportna sredstva, u Federaciji BiH i u svim kantonima.

3. Ostvarene investicije u nova stalna sredstva prema Klasifikaciji djelatnosti BiH 2010.

Sa stanovišta namjene ulaganja, na području Kantona Sarajevo, u 2015. godini 47,5% ostvarenih investicija u nova stalna sredstva uloženo je u sljedeća područja djelatnosti: trgovinu na veliko i malo (14,0%), informacije i komunikacije (12,5%), djelatnosti zdravstvene i socijalne zaštite (11,8%), javna uprava i odbrana (9,2%).

Na području Federacije BiH u 2015. godini 54,3% ostvarenih investicija u nova stalna sredstva odnosi se na četiri područja djelatnosti: prerađivačku industriju (20,8%), trgovinu na veliko i malo (16,6%), građevinarstvo (9,1%), i informacije i komunikacije (7,8%).

Kanton Sarajevo u ostvarenim investicijama u nova stalna sredstva Federacije BiH učestvuje prema području djelatnosti u: poslovanju nekretninama (81,6%), ostalim uslužnim djelatnostima (80,4%), djelatnostima zdravstvene i socijalne zaštite (75,8%), administrativnoj i uslužnoj djelatnosti (75,6%) i javnoj upravi i odbrani (75,6%).

Tabela 16. Ostvarene investicije u nova stalna sredstva po djelatnostima u 2015.godini u FBiH i kantonima (u 000 KM)

Djelatnost investitora	Kantoni										Nerasp. inv.	F BiH
	1. USK	2. PK	3. TK	4. ZDK	5. BPK	6. SBK	7. HNK	8. ZHK	9. KS	10. HBK		
Pravna lica/osobe (Ukupno)	111.772	32.264	436.647	320.974	35.085	189.337	300.115	128.942	814.528	29.773	45.458	2.444.895
A Poljoprivreda, šumarstvo i ribolov	2.772	1002	4.369	3.299	131	5.412	2.806	1.942	2.664	3.890		28.287
B Vađenje ruda i kamena	288		39.692	30380		9.434	377	304	344	309		81.128
C Prerađivačka industrija	28.314	4.670	133.516	108.902	23.697	60.590	38.363	62.934	54.737	1.839	867	518.429
D Proizvodnja i snabdjevanje energijom	10.639	715	39.364	46.962	1.354	12.777	28.443	5.923	25.360	3.313		174.850
E Snabdjevanje vodom	4.296	810	6.516	8.669	82	2.537	18.281	6.215	32.033	3.158		82.597
F Građevinarstvo	12.968	13816	49.379	27.934	1.346	7.733	26.002	6.018	48.666	7.389	25.469	226.720
G Trgovina na veliko i malo	29.374	5.446	77.684	40.942	555	52.789	40.176	33.176	114.379	4.676	15.888	415.085
H Prijevoz i skladištenje	2.022	2459	35.183	18.357	1.229	4.296	6.001	5.798	24.726	2.204		102.275
I Hotelijerstvo i ugostiteljstvo	3.338	109	2.525	767	705	3.661	33.617	935	59.402	1.000		106.059
J Informacije i komunikacije	7.949	15	12.661	6.855	2.749	10.160	50.439	59	102.146	15	2.084	195.132
K Finansijske djelatnosti i osiguranje	408	3	6.661	3.104	122	375	15.599	123	58.083	83	987	85.548
L Poslovanje nekretninama	172		3.730	1.853		2.687	3.234	94	52.770	56	57	64.653
M Stručne, naučne i tehničke djelatnosti	943	23	4.143	3.098	10	281	2.522	1.524	20.621	31	105	33.301
N Administrativne i uslužne djelatnosti	239	14	1.533	1.411	42	681	2.946	510	22.813			30.189
O Javna uprava i odbrana	1.960	809	6.568	3.953	2.574	2.694	11.711	731	75.636	558		107.194
P Obrazovanje	2.599	837	4.476	4.042	279	2.963	2.960	343	7.466	708		26.673
Q Djelatnosti zdravstvene soc. Zaš.	1.617	811	5.353	6.077	183	5.497	10.468	456	97.112	463		128.037
R Umjetnost, zabava i rekreacija	1.595	612	2.806	4.244		4.690	5.890	1484	8.349	78		29.748
S Ostale uslužne djelatnosti	279	112	486	124	28	79	280	376	7.220	1		8.985
00 Neraspoređeno po djelatnostima KD												0
Poljoprivredna gazdinstva (Ukupno)	2.989	1.133	23.910	8.504	750	4.944	955	30	5.386	1.506		50.107
Ukupno	114.761	33.396	460.555	329.477	35.836	194.280	301.070	128.975	819.913	31.277	45.457	2.494.997

Tabela 17. Struktura ostvarenih investicija u nova stalna sredstva po djelatnostima za 2015. godinu u FBiH i kantonima (u %)

Djelatnost investitora	Kantoni										Nerasp. inv.	F BiH
	1. USK	2. PK	3. TK	4. ZDK	5. BPK	6. SBK	7. HNK	8. ZHK	9. KS	10. HBK		
Pravna lica/osobe (Ukupno)	97,4	96,6	94,8	97,4	97,9	97,5	99,7	100,0	99,3	95,2	100,0	98,0
A Poljoprivreda, šumarstvo i ribolov	2,4	3,0	0,9	1,0	0,4	2,8	0,9	1,5	0,3	12,4	0,0	1,1
B Vađenje ruda i kamena	0,3	0,0	8,6	9,2	0,0	4,9	0,1	0,2	0,0	1,0	0,0	3,3
C Prerađivačka industrija	24,7	14,0	29,0	33,1	66,1	31,2	12,7	48,8	6,7	5,9	1,9	20,8
D Proizvodnja i snabdjevanje energijom	9,3	2,1	8,5	14,3	3,8	6,6	9,4	4,6	3,1	10,6	0,0	7,0
E Snabdjevanje vodom	3,7	2,4	1,4	2,6	0,2	1,3	6,1	4,8	3,9	10,1	0,0	3,3
F Građevinarstvo	11,3	41,4	10,7	8,5	3,8	4,0	8,6	4,7	5,9	23,6	56,0	9,1
G Trgovina na veliko i malo	25,6	16,3	16,9	12,4	1,5	27,2	13,3	25,7	14,0	15,0	35,0	16,6
H Prijevoz i skladištenje	1,8	7,4	7,6	5,6	3,4	2,2	2,0	4,5	3,0	7,0	0,0	4,1
I Hotelijerstvo i ugostiteljstvo	2,9	0,3	0,5	0,2	2,0	1,9	11,2	0,7	7,2	3,2	0,0	4,3
J Informacije i komunikacije	6,9	0,0	2,7	2,1	7,7	5,2	16,8	0,0	12,5	0,0	4,6	7,8
K Finansijske djelatnosti i osiguranje	0,4	0,0	1,4	0,9	0,3	0,2	5,2	0,1	7,1	0,3	2,2	3,4
L Poslovanje nekretninama	0,1	0,0	0,8	0,6	0,0	1,4	1,1	0,1	6,4	0,2	0,1	2,6
M Stručne, naučne i tehničke djelatnosti	0,8	0,1	0,9	0,9	0,0	0,1	0,8	1,2	2,5	0,1	0,2	1,3
N Administrativne i uslužne djelatnosti	0,2	0,0	0,3	0,4	0,1	0,4	1,0	0,4	2,8	0,0	0,0	1,2
O Javna uprava i odbrana	1,7	2,4	1,4	1,2	7,2	1,4	3,9	0,6	9,2	1,8	0,0	4,3
P Obrazovanje	2,3	2,5	1,0	1,2	0,8	1,5	1,0	0,3	0,9	2,3	0,0	1,1
Q Djelatnosti zdravstvene soc. Zaš.	1,4	2,4	1,2	1,8	0,5	2,8	3,5	0,4	11,8	1,5	0,0	5,1
R Umjetnost, zabava i rekreacija	1,4	1,8	0,6	1,3	0,0	2,4	2,0	1,2	1,0	0,2	0,0	1,2
S Ostale uslužne djelatnosti	0,2	0,3	0,1	0,0	0,1	0,0	0,1	0,3	0,9	0,0	0,0	0,4
00 Neraspoređeno po djelatnostima KD	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Poljoprivredna gazdinstva (Ukupno)	2,6	3,4	5,2	2,6	2,1	2,5	0,3	0,0	0,7	4,8	0,0	2,0
Ukupno	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Tabela 18. Struktura ostvarenih investicija u nova stalna sredstva po djelatnostima za 2015.godinu u FBiH i kantonima (u %)

Djelatnost investitora	Kantoni										Nerasp. inv.	F BiH
	1. USK	2. PK	3. TK	4. ZDK	5. BPK	6. SBK	7. HNK	8. ZHK	9. KS	10. HBK		
Pravna lica/osobe (Ukupno)	4,6	1,3	17,9	13,1	1,4	7,7	12,3	5,3	33,3	1,2	1,9	100,0
A Poljoprivreda, šumarstvo i ribolov	9,8	3,5	15,4	11,7	0,5	19,1	9,9	6,9	9,4	13,8	0,0	100,0
B Vađenje ruda i kamena	0,4	0,0	48,9	37,4	0,0	11,6	0,5	0,4	0,4	0,4	0,0	100,0
C Prerađivačka industrija	5,5	0,9	25,8	21,0	4,6	11,7	7,4	12,1	10,6	0,4	0,2	100,0
D Proizvodnja i snabdjevanje energijom	6,1	0,4	22,5	26,9	0,8	7,3	16,3	3,4	14,5	1,9	0,0	100,0
E Snabdjevanje vodom	5,2	1,0	7,9	10,5	0,1	3,1	22,1	7,5	38,8	3,8	0,0	100,0
F Građevinarstvo	5,7	6,1	21,8	12,3	0,6	3,4	11,5	2,7	21,5	3,3	11,2	100,0
G Trgovina na veliko i malo	7,1	1,3	18,7	9,9	0,1	12,7	9,7	8,0	27,6	1,1	3,8	100,0
H Prijevoz i skladištenje	2,0	2,4	34,4	17,9	1,2	4,2	5,9	5,7	24,2	2,2	0,0	100,0
I Hotelijerstvo i ugostiteljstvo	3,1	0,1	2,4	0,7	0,7	3,5	31,7	0,9	56,0	0,9	0,0	100,0
J Informacije i komunikacije	4,1	0,0	6,5	3,5	1,4	5,2	25,8	0,0	52,3	0,0	1,1	100,0
K Finansijske djelatnosti i osiguranje	0,5	0,0	7,8	3,6	0,1	0,4	18,2	0,1	67,9	0,1	1,2	100,0
L Poslovanje nekretninama	0,3	0,0	5,8	2,9	0,0	4,2	5,0	0,1	81,6	0,1	0,1	100,0
M Stručne, naučne i tehničke djelatnosti	2,8	0,1	12,4	9,3	0,0	0,8	7,6	4,6	61,9	0,1	0,3	100,0
N Administrativne i uslužne djelatnosti	0,8	0,0	5,1	4,7	0,1	2,3	9,8	1,7	75,6	0,0	0,0	100,0
O Javna uprava i odbrana	1,8	0,8	6,1	3,7	2,4	2,5	10,9	0,7	70,6	0,5	0,0	100,0
P Obrazovanje	9,7	3,1	16,8	15,2	1,0	11,1	11,1	1,3	28,0	2,7	0,0	100,0
Q Djelatnosti zdravstvene soc. Zaš.	1,3	0,6	4,2	4,7	0,1	4,3	8,2	0,4	75,8	0,4	0,0	100,0
R Umjetnost, zabava i rekreacija	5,4	2,1	9,4	14,3	0,0	15,8	19,8	5,0	28,1	0,3	0,0	100,0
S Ostale uslužne djelatnosti	3,1	1,2	5,4	1,4	0,3	0,9	3,1	4,2	80,4	0,0	0,0	100,0
00 Neraspoređeno po djelatnostima KD												
Poljoprivredna gazdinstva (Ukupno)	6,0	2,3	47,7	17,0	1,5	9,9	1,9	0,1	10,7	3,0	0,0	100,0
Ukupno	4,6	1,3	18,5	13,2	1,4	7,8	12,1	5,2	32,9	1,3	1,8	100,0

4. Ostvarene investicije-izvedeni pokazatelji

U periodu 2009-2015. godine, ostvarene investicije po stanovniku na području Federacije BiH iznose 8.071 KM, a na području Kantona Sarajevo iznose 15.492 KM.

Tabela 19. Ukupno ostvarene investicije po stanovniku u KM

Kantoni	Ukupno ostvarene investicije							Ukupno 2009-2015.
	2009.	2010.	2011.	2012.	2013.	2014.	2015.	
1. USK	339	297	307	370	349	382	400	2.444
2. PK	498	496	752	493	463	1.905	870	5.477
3. TK	882	729	781	989	872	778	923	5.955
4. ZDK	736	711	1.108	1.033	942	975	830	6.335
5. BPK	740	749	823	643	916	1.211	1.108	6.191
6. SBK	676	593	618	640	1.008	849	772	5.157
7. HNK	1.662	1.332	1.483	1.651	1.354	1.497	1.347	10.326
8. ZHK	1.615	1.418	1.529	1.524	1.959	1.829	1.586	11.460
9. KS	2.560	2.404	2.072	1.797	2.325	2.500	1.835	15.492
10. HBK	476	542	557	442	504	425	402	3.348
F BiH	1.207	1.101	1.134	1.120	1.203	1.236	1.069	8.071

U periodu 2009-2015. godini Kanton Sarajevo ostvario je preko 1,9 puta veće investicije per capita u odnosu na Federaciju BiH. Osim Kantona Sarajevo, ostvarene investicije per capita veće od prosjeka Federacije BiH su u kantonima Zapadno-hercegovačkom za 42,0% i Hercegovačko–neretvanskom za 27,9%. Ostali kantoni imaju znatno niži pokazatelj u odnosu na Federaciju BiH tako su Unsko-sanski kanton (69,7%) i Herceg-bosanski kanton (58,5%) ostvarili su najmanje ukupno ostvarenih investicija po stanovniku niže od prosječno ostvarenih u Federaciji BiH a

Tabela 20. Ukupno ostvarene investicije po stanovniku u % (FBiH=100)

Kantoni	Ukupno ostvarene investicije							Ukupno 2009-2015.
	2009.	2010.	2011.	2012.	2013.	2014.	2015.	
1. USK	28,1	26,9	27,1	33,0	29,0	30,9	37,4	30,3
2. PK	41,2	45,0	66,3	44,0	38,4	154,1	81,4	67,9
3. TK	73,1	66,2	68,9	88,3	72,5	62,9	86,4	73,8
4. ZDK	61,0	64,6	97,7	92,2	78,3	78,8	77,7	78,5
5. BPK	61,3	68,0	72,6	57,4	76,2	98,0	103,7	76,7
6. SBK	56,0	53,8	54,5	57,2	83,8	68,7	72,2	63,9
7. HNK	137,7	121,0	130,7	147,4	112,5	121,1	126,0	127,9
8. ZHK	133,7	128,7	134,8	136,1	162,8	147,9	148,4	142,0
9. KS	212,1	218,3	182,7	160,4	193,2	202,2	171,7	191,9
10. HBK	39,4	49,2	49,1	39,5	41,9	34,4	37,6	41,5
F BiH	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

U 2015. godini u Kantonu Sarajevo ostvarene investicije per capita su 1,7 puta veće u odnosu na Federaciju BiH. Takođe, ostvarene investicije per capita veće od prosjeka Federacije BiH, ostvarene su u Zapadno-hercegovačkom kantonu za 48,4% Hercegovačko–neretvanskom kantonu za 26,0%. Unsko-sanski kanton u 2015. godini ostvario je najmanje ukupno ostvarene investicija po stanovniku i to za 62,6%, i Herceg-bosanski kanton 62,4% niže od prosječno ostvarenih u Federaciji BiH.

Rezime

- U periodu 2009–2015. godine novčana ulaganja u stalna sredstva na području Kantona Sarajevo iznose 8.635,2 miliona KM, što čini 41,6% ukupnih isplata na području Federacije BiH.

Na području Federacije BiH isplate za investicije smanjene su za 4,7% u odnosu na 2009. godinu, a na području Kantona Sarajevo za 23,6%. Tri kantona učestvuju sa oko 3/4 u ukupnim isplatama za investicije: Kanton Sarajevo, Hercegovačko-neretvanski i Tuzlanski kanton.

Najmanje učešće u ukupnim isplatama u posmatranom periodu imali su Bosansko-podrinjski kanton od 0,9% i Posavski kanton (0,8%). Kanton Sarajevo ostvario je najveće učešće u ukupnim isplatama za investicije na području Federacije BiH. Posmatrano po godinama učešće Kantona Sarajevo je: 2009. godine 47,9%, 2010. godine 49,7% , 2011 godine 45,8%, 2012 godine 39,9%, 2013 godine 36,9%, 2014 godine 33,4% i 2015 godine 38,4%.

Uočava se da je Kanton Sarajevo u 2015. godini imao veće isplate za investicije u odnosu na 2014. godinu za 4,7%. Isplate za investicije u 2015. godini na području Federacije BiH u odnosu na 2014. godinu su veće za 8,8%.

- Struktura isplata za investicije prema izvorima finansiranja u 2015. godini po kantonima ukazuje da u ukupnim isplatama iz sopstvenih sredstava Kanton Sarajevo učestvuje sa 38,2%, iz udruženih sredstava 74,0%, iskorišteni finansijski krediti sa 18,8%, iz sredstava finansijskog lizinga učestvuje sa 35,3%, iz sredstava fondova i budžeta su 87,7% i iz ostalih izvora sa 63,9% u Federaciji BiH.
- Posmatrana struktura isplata za investicije prema KD BiH 2010. u 2015. godini ukazuje da se 58,6% ukupnih isplata na području Kantona Sarajevo odnosi na pet područja djelatnosti: trgovina na veliko i malo (17,7%), informacije i komunikacije (12,6%), proizvodnja i snadbjevanje energijom (11,3%), djelatnost zdravstvene i socijalne zaštite (8,5%), javna uprava i odbrana (8,5%).

Na nivou Federacije BiH ova struktura ukazuje da se 53,9% ukupnih isplata odnosi na četiri područja djelatnosti: prerađivačka industrija (19,5%), trgovina na veliko i malo (19,1%), javna uprava i odbrana (7,7%) i informacije i komunikacije (7,1%).

- Ostvarene investicije u periodu 2009-2015. godine u Kantonu Sarajevo iznose 6.796,1 milion KM i čine 36,1% u ukupnim ostvarenim investicijama u Federaciji BiH, koje iznose 18.851,1 milion KM.

Vrijednost ostvarenih investicija na području Kantona Sarajevo u 2015. godini u odnosu na 2009. godinu manja je za 24,4%. Na području Federacije BiH ostvarene investicije u 2015. godini u odnosu na 2009. godinu manje su za 11,2%.

- Ostvarene investicije u nova stalna sredstva u Kantonu Sarajevo u 2015. godini iznose 819.914 miliona KM i čine 32,9% ostvarenih investicija u nova stalna sredstva Federacije BiH, koje iznose 2.495,002 miliona KM. Vrijednost ostvarenih investicija u stalna sredstva na području Federacije BiH u 2015. godini u odnosu na 2014. godinu su manja za 13,6%.

U strukturi ulaganja u materijalna sredstva u većini kantona dominiraju ulaganja u strojeve, opremu i transportna sredstva.

- Najmanje učešće u ukupno ostvarenim investicijama u posmatranom periodu imao je Herceg-bosanski kanton od 1,3% i Zapadno-hercegovački 1,3%. Kanton Sarajevo ostvario je najveće učešće u ukupno ostvarenim investicijama na području Federacije BiH. Posmatrano po godinama učešće Kantona Sarajevo je: 2009. godine 38,6%, 2010. godine 40,8% , 2011. godine 34,3%, 2012. godine 30,2%, 2013. godine 36,6%, 2014. godine 38,5% i 2015. godine 32,9%.
- Sa stanovišta namjene ulaganja, na području Kantona Sarajevo, u 2015. godini 51,6% ostvarenih investicija u nova stalna sredstva uloženo je u sljedeća područja djelatnosti: trgovinu na veliko i malo (14,0%), informacije i komunikacije (16,6%), djelatnost zdravstvene i socijalne zaštite (11,8%) i javna uprava i odbrana (9,2%).
- Na području Federacije BiH u 2015. godini 54,3% ostvarenih investicija u nova stalna sredstva odnosi se na četiri područja djelatnosti: prerađivačku industriju (20,8%), trgovinu na veliko i malo (16,6%), građevinarstvo (9,1%), i informacije i komunikacije (7,8%).
- U periodu 2009-2015. godine, ostvarene investicije po stanovniku na području Federacije BiH iznose 8.071 KM, a na području Kantona Sarajevo iznose 15.492 KM. U posmatranom periodu Kanton Sarajevo ostvario je preko 1,9 puta veće investicije per capita u odnosu na Federaciju BiH. Ostvarene investicije per capita veće od prosjeka Federacije BiH, ostvarene su u kantonima Zapadno-hercegovačkom za 42,0%, Hercegovačko–neretvanskom za 27,9%, dok ostali kantoni imaju znatno niži ovaj pokazatelj u odnosu na Federaciju BiH.
- U 2015. godini Kanton Sarajevo ima ostvarene investicije per capita preko 1,7 puta veće u odnosu na Federaciju BiH. Takođe, ostvarene investicije per capita veće od prosjeka Federacije BiH, ostvarene su u Hercegovačko–neretvanskom kantonu za 26,0% i Zapadno-hercegovačkom kantonu za 48,4%. Ostali kantoni imaju znatno niži ovaj pokazatelj u odnosu na Federaciju BiH.

Tabele

Tabela 1. Isplate za investicije po kantonima u FBiH.....	5
Tabela 2. Indeksi isplata za investicije.....	5
Tabela 3. Učešće kantona u isplatama za investicije u FBiH.....	6
Tabela 4. Struktura isplata za investicije prema izvorima finansiranja u 2015.(u 000 KM).....	9
Tabela 5. Struktura isplata za investicije prema izvorima finansiranja u 2015. god.	9
Tabela 6. Struktura isplata za investicije prema izvorima finansiranja u FBiH i kantonima u 2015. god. (u %).....	10
Tabela 7. Isplate investicija po djelatnostima za 2015. godinu u FBiH i kantonima	11
Tabela 8. Struktura isplata za investicija po djelatnostima za 2015. godinu u FBiH i kantonima (u %)	12
Tabela 9. Struktura isplata za investicije po djelatnostima za 2015. godinu u FBiH=100% i kantonima (u %).....	13
Tabela 10. Ukupno ostvarene investicije u FBiH (u 000 KM).....	14
Tabela 11. Indeksi ostvarenih investicija	14
Tabela 12. Učešće kantona u ukupno ostvarenim investicijama FBiH u (%)	15
Tabela 13. Ostvarene investicije u nova stalna sredstva po tehničkoj strukturi po kantonima u FBiH (u 000 KM).....	18
Tabela 14. Struktura ostvarenih investicija u nova stalna sredstva po tehničkoj strukturi po kantonima u FBiH (u %).....	18
Tabela 15. Struktura ostvarenih investicija u nova stalna sredstva po tehničkoj strukturi po kantonima u FBiH (u %).....	19
Tabela 16. Ostvarene investicije u nova stalna sredstva po djelatnostima u 2015.godini u FBiH i kantonima (u 000 KM)	21
Tabela 17. Struktura ostvarenih investicija u nova stalna sredstva po djelatnostima za 2015. godinu u FBiH i kantonima (u %).....	22
Tabela 18. Struktura ostvarenih investicija u nova stalna sredstva po djelatnostima za 2015.godinu u FBiH i kantonima (u %).....	23
Tabela 19. Ukupno ostvarene investicije po stanovniku u KM.....	24
Tabela 20. Ukupno ostvarene investicije po stanovniku u % (FBiH=100).....	24

Grafovi

Graf 1. Indeksi isplata za investicije 2015/2009.....	6
Graf 2. Učešće kantona u ukupnim isplatama za investicije u periodu 2009-2015.god. (FBiH=100%)	7
Graf 3. Struktura isplata za investicije po godinama (period 2009-2015=100%)	8
Graf 4. Ukupne isplate za investicije po kantonima u 2015.g u 000 KM.....	8
Graf 5. Učešće kantona u ukupnim isplatama za investicije u 2015. god. (FBiH=100%).....	9
Graf 6. Učešće kantona u ukupno ostvarenim investicijama u periodu 2009-2015.god. (FBiH=100%).....	15
Graf 7. Učešće kantona u ukupno ostvarenim investicijama po godinama (period 2009-2015=100%).....	16
Graf 8. Ostvarene investicije u nova stalna po kantonima u 2015. god.....	17
Graf 9. Učešće kantona u ukupno ostvarenim investicijama u nova stalna sredstva u 2015. god. u % (FBiH=100%).....	17
Graf 10. Struktura materijalnih sredstava po kantonima u %	19

Izvori:

- Investicije u stalna sredstva u Federaciji Bosne i Hercegovine za 2015. godinu, Statistički bilten 244. Federalni zavod za statistiku, Sarajevo, 2016. godine.
- Informacija o investicijama u periodu 2003-2014. po kantonima u Federaciji BiH, Zavod za planiranje razvoja Kantona Sarajevo, Sarajevo, januar 2016.
- Informacija o investicijama na području Kantona Sarajevo u 2014. godini, Zavod za planiranje razvoja Kantona Sarajevo, Sarajevo, januar 2016.